

UCHWAŁA Nr IV/23/22
Rady Miejskiej w Pasłęku
z dnia 25 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i
Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2022-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz. U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity - Dz. U. z 2021r. poz. 1249)

Rada Miejska w Pasłęku uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2022-2028, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pasłęka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Pasłęku oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pasłęku.

Przewodniczący Rady

Miejskiej w Pasłęku

mgr Marian Matuszczak

Załącznik

do uchwały Nr IV/23/22

Rady Miejskiej w Pastęku

z dnia 25 marca 2022r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2022-2028

I. Perspektywa podmiotowa zjawiska przemocy.

Przeciwdziałanie przemocy stanowi przedmiot działań służb publicznych i organów chroniących dobra i życie obywateli. Problematyka przemocy jest zjawiskiem złożonym i wielowymiarowym, nie dotyczy jedynie szczególnych i indywidualnych przypadków, jej porażające działanie rozprzestrzenia się na całe grupy, środowiska i społeczności, dlatego walka z tą formą patologii ma tak wielką wagę. Przemocą jest każde zachowanie, którego intencją jest wyrządzenie krzywdy drugiemu człowiekowi, wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej lub psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji. Szczególną formą przemocy jest przemoc domowa, zwana też przemocą rodzinną, czyli zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody. Jej krzywdzący charakter wielokrotniony jest przez dysonans pomiędzy opiekuńczym, ochraniającym i bezpiecznym charakterem funkcji rodziny, a rzeczywistym, raniącym, wykorzystującym i poniżającym działaniem sprawcy odbierającym tę wartość. Zwykle definicje przemocy biorą pod uwagę trzy podstawowe kryteria:

- **Rodzaj zachowania** (przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna i ekonomiczna);
- **Intencje** (spoiwem relacji staje się lęk ofiary i manipulowanie tym lękiem przez sprawcę, bez liczenia się z prawami, potrzebami i pragnieniami ofiary, w celu jej kontrolowania i posiadania);
- **Skutki przemocy** (uraz psychiczny, syndrom wyuczonej bezradności, zespół stresu pourazowego, syndrom bityj kobiety, depresje, choroby psychiczne, zachowania suicydalne).

Przemoc może mieć charakter:

- **Instrumentalny** – wykorzystywana jest jako środek do realizacji ściśle określonych celów, zmuszania ofiary do podporządkowania się i wymuszenia konkretnych, służących zaspokojeniu potrzeb sprawcy czynności;
- **Bezinteresowny** – motywy jej wykorzystywania sprowadzają się wyłącznie do poszukiwania przez sprawcę swoistego poczucia zadowolenia lub swoistego poczucia odreagowania emocjonalnego.

Każda z form przemocy odbiera człowiekowi najcenniejsze przymioty: poczucie wartości, sprawczości, indywidualności, ważności. Zaburza poczucie bezpieczeństwa, niszczy samoocenę, ogranicza działanie i rozwój jednostki, przyczynia się do rozwoju lęku, bezradności i bezwartościowości, niszczy poczucie koherencji.

Przemoc funkcjonuje zarówno w wymiarze indywidualnym jak i grupowym i zawsze godzi w psychospołeczne podstawy funkcjonowania człowieka. Ze względu na złożoność doświadczeń związanych z przemocą, zarówno planowanie jak i realizacja działań powinna obejmować

swym zakresem wszystkie osoby, które uwikłane są w krąg przemocy: ofiary, świadków i sprawców, uwzględniając podstawowe założenia:

1. Przemoc jest wpisana w sprawcę;
2. Jeśli po pierwszym incydencie nie przetrnie się agresji, automatycznie wpada się w przemoc;
3. Przemoc jest chroniczną traumą, a nie chwilowym kryzysem;
4. Przemoc w rodzinie sama z siebie nie wygaśnie. Wymaga interwencji i pomocy z zewnątrz;
5. Jeżeli nie ma zdecydowanej reakcji otoczenia i interwencji, następuje utrwalenie, a nawet nasilenie przemocy;
6. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie wymaga sprzyjającego klimatu społecznego. Kluczowe jest przekonanie, że przemoc jest przestępstwem, nie jest zjawiskiem incydentalnym, może wystąpić niezależnie od pozycji, wykształcenia i statusu społecznego;
7. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie wymaga wiedzy na temat negatywnych zdrowotnych, psychologicznych i społecznych skutków przemocy;
8. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie wymaga współdziałania wielu instytucji i służb: policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, pomocy społecznej, psychologów, szkoły a także władz samorządowych na rzecz tworzenia lokalnego systemu pomocy rodzinie;
9. Każda forma pomocy i przeciwdziałania przemocy w rodzinie przynosi wymierne rezultaty ekonomiczne, społeczne i zdrowotne, znacznie ograniczając koszty wydatkowania środków publicznych na walkę ze skutkami przemocy takimi jak koszty leczenia medycznego, absencje i zmniejszenie efektywności pracy, obniżenie materialnego poziomu życia rodziny aż do bezdomności i ubóstwa co powoduje wzrost liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej.

Wspólnymi celami wszelkich działań i tworzenia programu przeciwdziałania pomocy są:

- Zapobieganie i reagowanie na wszystkie formy przemocy;
- Ochrona ofiar przed dalszym maltretowaniem i zapewnienie im pomocy;
- Obciążenie sprawców odpowiedzialnością oraz zapewnienie im możliwości reedukacji;
- W pierwszej kolejności, ze względu na zagrożenie życia i zdrowia ofiar, tworzenie systemu powinno zacząć się od budowania systemu pomocy dla ofiar, w drugiej kolejności – programów pomocy dla sprawców przemocy;
- Niezbędne jest na szczeblu lokalnym rozpoznanie problemu przemocy w rodzinie i specyficznych potrzeb danego rejonu w zakresie pomocy;
- Celem stworzenia zespołów, profesjonalnie udzielających pomocy, konieczne jest zabezpieczenie środków finansowych, przeznaczonych na szkolenia specjalistyczne w zakresie przemocy w rodzinie;
- Podstawową strategią na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest edukacja społeczna poprzez spotkania środowiskowe, pogadanki z rodzicami, szkolenia kadry pedagogicznej, kampanie w środkach przekazu, których celami są:
  - podniesienie świadomości społecznej o występowaniu i rozpowszechnianiu przemocy w rodzinie;

- dostarczenie szczegółowych informacji o dostępnej pomocy;
- zmiana wartości społecznych oraz postaw wobec problemu;
- promowanie działań służących rozwiązaniu problemu;
- uświadamianie ofiarom ich praw, a sprawcom ich odpowiedzialności prawnej.

Każdy rodzaj przemocy, nawet o niewielkim stopniu nasilenia, wymaga interwencji, aby powstrzymać maltretowanie. W innym przypadku, przemoc będzie się nasilała i pozostanie w ukryciu.

II.Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
2. Ustawa kodeks karny
3. Ustawa kodeks postępowania karnego
4. Ustawa kodeks postępowania cywilnego
5. Ustawa o pomocy społecznej
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

III.Cele programu

Ochrona przed przemocą i jej skutkami, poprzez wykonanie następujących zadań:

Założenia programowe- zadania:

1. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska i liczby zdarzeń z udziałem przemocy w rodzinie.
2. Podniesienie skuteczności oddziaływań w przeciwdziałaniu przemocy poprzez rozwój i sprawną pracę zespołu interdyscyplinarnego.
3. Zapewnienie kompleksowej ochrony i pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Inicjowanie działań mających na celu podniesienie wiedzy , świadomości społecznej, i empatii wobec zjawiska przemocy w środowisku lokalnym.

Cele krótkofalowe:

Bieżąca realizacja założeń programowych

- zapewnienie bezpiecznego schronienia izolującego ofiary przemocy od sprawcy
- zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, psychologicznej i prawnej
- współpraca z organami i placówkami realizującymi proces pomocy
- monitorowanie przebiegu działań pomocowych służb chroniących przed przemocą

- inicjowanie działań zmierzających do podniesienia świadomości społecznej w środowisku lokalnym w zakresie zjawiska przemocy
- finansowanie i organizowanie szkoleń podnoszących wiedzę i umiejętności rodziców w przeciwdziałaniu przemocy, prowadzące do zmniejszenia liczby zdarzeń i osób ponoszących szkody
- finansowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, opiekunów i innych służb, realizatorów zadań programu
  - udzielanie pomocy psychologicznej ofiarom poprzez konsultacje z psychologiem, udział w pracy grupy wsparcia dla ofiar przemocy
- koordynowanie prac w systemie wczesnego rozpoznawania nieprawidłowości i sytuacji problemowych wśród rodzin podopiecznych korzystających z pomocy służb
- dokonywanie ewaluacji prowadzonych działań

Cele długofalowe:

Zmniejszanie liczby zdarzeń i negatywnych skutków wynikających z doznawanej przemocy poprzez:

- zwiększanie dostępności do udzielanej pomocy psychospołecznej, socjalnej i prawnej dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc
- zatrudnianie wykwalifikowanej kadry specjalistów, mającej wiedzę i doświadczenie w pracy z ofiarami przemocy (specjalizacje , rekomendacje PARPY , Niebieskiej Linii)
- wspieranie, poprzez finansowanie, tworzonych grup programowych, świetlic i ośrodków organizujących formy aktywności dla dzieci i młodzieży z programem nauki zastępowania agresji
- realizowanie przedsięwzięć i programów edukacyjnych, profilaktycznych i naprawczych wobec zjawiska przemocy, dla lokalnej społeczności
- wspieranie i finansowanie działań (szkoleń) osób i instytucji służących unikaniu i pomniejszaniu wtórnej wiktyimizacji ofiar
- kierowanie dokumentacji do zespołu interdyscyplinarnego, powiadamianie organów ścigania i sądu
- finansowanie kosztów pomocy zdrowotnej i terapeutycznej poza zadaniami objętymi finansowaniem z NFZ, w tym zwrot kosztu dojazdów do ośrodków pomocy
- wspomaganie merytoryczne, finansowanie i wyposażenie, miejsc realizacji programu w sprzęty, urządzenia i materiały niezbędne do realizacji zadań
- współpraca osób poszkodowanych, korzystanie z pomocy instytucji/ partnerów w realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych, naprawczych i rehabilitacyjnych związanych ze zjawiskiem przemocy.

V. Partnerzy uczestniczący w realizacji programu:

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pasłęku,
Komisariat Policji w Pasłęku,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pasłęku,
Placówki oświatowe- psychologowie, pedagodzy, nauczyciele,
Parafie i Związki Wyznaniowe
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

V. Wnioski do działań w praktyce

W systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gmina Pasłęk posiada niezbędne zasoby, jest to:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pasłęku, mający zasoby kadrowe i bazę z wyposażeniem technicznym oraz dostęp do środków finansowych umożliwiających efektywną realizację założeń programu.
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez członków posiadających przeszkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - pedagodzy szkolni – w każdej ze szkół , realizujący zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w ramach „Szkolnych Programów Profilaktycznych”,
  - placówki służby zdrowia mające zasoby kadrowe (lekarze, pielęgniarki środowiskowe),
  - grupy samopomocowe „AA” i „Al-Anon” współpracujące z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
  - stała współpraca z instytucjami i organizacjami mającymi w zakresie swoich działań pomoc ofiarom i ochronę przed przemocą,
- Komisariat Policji w Pasłęku, realizujący poprzez aktywność dzielnicowych procedurę Niebieskiej Karty.

Partnerami w realizacji programu mogą być osoby lub instytucje, w których działaniach, założenia programowe wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie , stanowią znaczącą część obszaru działalności statutowej. Odbiorcami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Pasłęk.

VI. Formy realizacji działań:

Praca Gminnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ściśle powiązana ze współpracą z wymienionymi realizatorami programu. Zapewnienie bezwzględnej współpracy służb;

VII. Sposób Finansowania:

Podejmowane działania realizacyjne programu, będą finansowane ze środków budżetu Gminy Pasłęk. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem gminy

na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przewiduje się również współudział w finansowaniu w/w działań ze środków Unii Europejskiej.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Pasłęku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2022-2028

W związku z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, na organy władzy samorządowej, w tym na gminy, nałożono zadania, których realizacja ma chronić obywateli przed przemocą w rodzinie. Realizacja zadań wymaga zmiany przekonań i postaw wszystkich odbiorców programu, wobec zjawiska przemocy. Może się to dokonać poprzez szeroką edukację społeczną, działanie służb, aktywność współrealizatorów zadań. Realizacja programu w perspektywie będzie prowadziła do zmniejszania skutków społecznych i kosztów ponoszonych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie .